

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง
สภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๘
วันจันทร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง สภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณารับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และพิจารณาความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการการปฏิรูปการเมือง ตามที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๑. พิจารณารับทราบความคืบหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงและเสนอร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ให้คณะกรรมการการปฏิรูปการเมืองพิจารณา ประกอบไปด้วย ภาค ๒ ว่าด้วยผู้นำการเมืองที่ดีและสถาบันการเมือง หมวด ๑ ว่าด้วยระบบผู้แทนที่ดีและผู้นำทางการเมืองที่ดี หมวด ๒ ว่าด้วยเรื่องประชาชน ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนที่ ๒ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ส่วนที่ ๓ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และหมวด ๒ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ หมวด ๖ ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน และหมวด ๗ การกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่น

กรรมการการปฏิรูปการเมืองได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นในหมวด ๒ ประชาชน ส่วนที่ ๓ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และส่วนที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบโดยภาคประชาชน ซึ่งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีสมัชชาพลเมือง สภาตรวจสอบภาคประชาชน และสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ โดยได้เสนอแนะความคิดเห็นไว้ดังนี้

๑) สภาตรวจสอบภาคประชาชนและสภาพลเมือง ส่วนที่ดำเนินการได้ยากที่สุด คือ ใครจะเข้ามาทำหน้าที่ แนวคิดน่าสนใจแต่มองว่ายังมีปัญหาในการปฏิบัติ การปฏิบัติจะเกิดความขัดแย้ง เนื่องจากประเทศไทยมีระบบอุปถัมภ์ การสร้างความเป็นกลางทำได้ยาก

๒) จากคุณสมบัติที่กำหนดไว้ การสรรหาบุคคล ต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง จะส่งผลกระทบต่อพรรคการเมือง ทำให้บุคคลไม่ต้องการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง จะส่งผลให้พรรคการเมืองอ่อนแอ กรณีของสมัชชาพลเมือง คนที่จะเป็นสมาชิกถูกตีกรอบว่าไม่ควรเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ในหลักการไม่ควรกีดกัน

๓) เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ควรค่อยเป็นค่อยไป ในประเทศไทยประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจ หากจะเกิดขึ้นต้องมีการสื่อสารกับสาธารณะ และควรพิจารณาจากประสบการณ์การตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย ควรมีบทเฉพาะกาลกำหนดว่าขั้นตอนการดำเนินการเป็นอย่างไร ควรมีคนกลางในการจัดตั้ง ไม่ควรปล่อยให้ประชาชนจัดกันเองอาจนำไปสู่ปัญหาขัดแย้ง

๔) ขอให้พิจารณาเรื่องอำนาจหน้าที่ของแต่ละองค์กรไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน ควรระบุกรอบอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และกระบวนการทำงานของภาคประชาชนควรมีผลในทางกฎหมาย

๕) เห็นด้วยในหลักการต้องสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาชนแต่ต้องระวังการถูกครอบงำหรือตกเป็นเครื่องมือทั้งฝ่ายราชการและฝ่ายการเมือง ควรออกแบบให้ทำงานได้จริงและเป็นรูปธรรม

โดยกรมการโยธาธิการและผังเมือง ได้ขอให้คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบว่าร่างรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนี้มีประเด็นใดเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม และสิ่งที่ต้องปฏิรูปต่อไปในอนาคต โดยจัดทำในรูปแบบร่างรัฐธรรมนูญ หรือหากเป็นแนวคิดที่ต้องการปฏิรูปให้กำหนดว่าให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปเรื่องนั้น โดยส่งภายในวันศุกร์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เพื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะได้นำไปพิจารณาต่อไป

คณะกรรมการมีมติให้ประธานกรรมการ ประธานอนุกรรมการทั้ง ๔ คณะ และเลขานุการ คณะกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๒. พิจารณาความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

๒.๑ คณะอนุกรรมการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้รายงานว่าจะมีการพิจารณาศึกษาการดำเนินงานขององค์กรอิสระ ประกอบด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คณะกรรมการการเลือกตั้ง อัยการสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในการพิจารณาต่อไป

๒.๒ คณะอนุกรรมการปฏิรูประบบพรรคการเมือง ได้พิจารณาศึกษาตามกรอบที่คณะกรรมการมอบหมายในประเด็น ระบบพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง และการอุดหนุนเงินทุนให้แก่พรรคการเมือง โดยประธานกรรมการได้เสนอแนวทางการพิจารณาว่าโดยหลักสากลพรรคการเมืองต้องจัดตั้งง่าย และการสนับสนุนจากรัฐต้องมีเงื่อนไขไม่ใช่ลักษณะพรรคจัดตั้งเพื่อขอรับเงินอุดหนุน

๒.๓ คณะอนุกรรมการปฏิรูปกลไกและระบบการเลือกตั้ง ได้รายงานผลการพิจารณาศึกษา ข้อดีข้อเสียการนำระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนผสม (MMP) มาใช้ในประเทศไทย ข้อดีข้อเสียกรณีมีรัฐบาลผสม ข้อดีข้อเสียกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในนามอิสระ ข้อดีข้อเสียการเลือกตั้งสองรอบ โดยผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องได้รับคะแนนเสียงเกินร้อยละ ๕๐ ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ข้อดีข้อเสียของการกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองแต่ละพรรคเลือกกันเองเพื่อคัดเลือกสมาชิกพรรคไปลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อดีข้อเสียของการตั้งหน่วยปฏิบัติการเชิงรุกในการป้องกันและสอบสวนคดีทุจริตเลือกตั้ง โดยประธานกรรมการขอให้พิจารณาว่าจากข้อดีข้อเสียที่ศึกษานี้ ควรตัดสินใจด้วยว่าจะคัดเลือกใช้ระบบใด และบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ต้องทำงานในเชิงรุก โดยปัญหาใหญ่คือการจัดการกับการทุจริต

๒.๔ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ การปรองดอง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้มีการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษาและวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.

พิจารณาศึกษาแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งในเชิงนโยบายและเชิงกฎหมาย ตลอดจนจัด
เวทีสาธารณะโครงการสัมมนาและรับฟังความคิดเห็นเรื่อง ๑๐ ประเด็นเด่นนวัตกรรมการเมืองไทย

นางสาวปิติกานต์ สอนดี
วิทยากรชำนาญการ
ผู้สรุปผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ
การพัฒนาการเมืองการสื่อสารมวลชน
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปรียาภรณ์ แก้วโยน ผู้ตรวจ
๓ ก.พ. ๕๘